

Bazele programării I

Structuri de date. Fișiere

Fișiere. Noțiune

Fișierul reprezintă o colecție de date, stocată pe un dispozitiv al memoriei externe accesibilă pentru prelucrare.

**Organizarea datelor în fișiere
este necesară, dacă:**

volumul datelor prelucrate
este foarte mare și
depășește capacitatea
memoriei operative
disponibile;

datele trebuie stocate în
vederea unei prelucrări
ulterioare, în cadrul
aceluiași program sau în
alte programe.

Fișiere

Pe dispozitiv fișierul se identifică printr-un **nume** unic.

Numele fișierului este format din două părți:

- **numele** propriu-zis al fișierului;
- **extensie**, separată de numele propriu-zis prin caracterul punct.

Delimitarea fișierului pe suport:

- **marcaj de început** de fișier (**BOF** – Begin Of File)
- **marcaj de sfârșit** de fișier (**EOF** – End Of File)

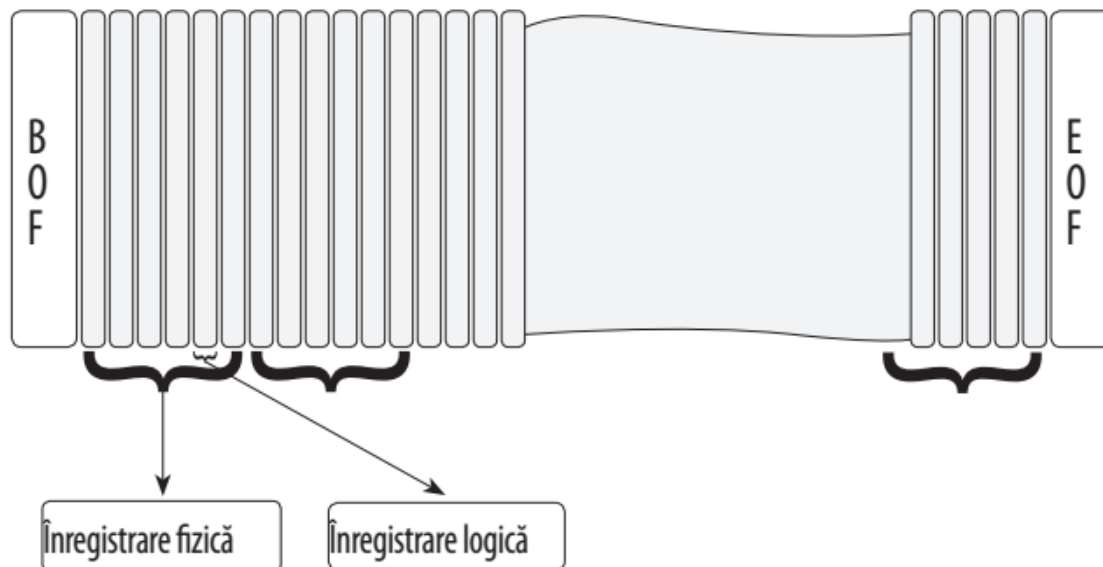
Fișiere

Fișierul este o colecție de înregistrări.

Înregistrarea fizică este unitatea de transfer între dispozitivul periferic și procesor.

Înregistrarea logică este unitatea de informație pe care o tratează programul.

Fișiere

Accesul la componentele unui fișier poate fi:

- **secvențial** – pentru a accesa o anumită componentă trebuie parcurse toate componentele care o preced în fișier;
- **direct** – orice componentă se poate accesa imediat, dacă se precizează numărul ei de ordine în fișier, fără să fie necesară parcurgerea elementelor precedente.

Tipuri de fișiere

Tipuri de fișiere

```
graph LR; A[Tipuri de fișiere] --- B[Fișiere text]; A --- C[Fișiere cu tip]; A --- D[Fișiere fără tip];
```

Fișiere text – componentele sunt caractere structurate pe linii de lungimi variabile

Fișiere cu tip – componentele au același tip de date

Fișiere fără tip – componentele sunt blocuri de informații de lungime fixă

Fișierele cu tip

Type

`<Nume de tip> = FILE OF <numele tipului
componentelor>`

reprezintă identificator

reprezintă un tip de date
elementar sau tip articol

Fişierele cu tip. Exemplu

Type

T1 = File of Integer

T2 = File of Natural

T3 = Record

    Nume: String[20]

    Nota: 1..10

End

T4 = File of T3

Asocierea fișierului cu variabila

Type

```
Student = Record  
  Nume: String[20]  
  Nota: 1..10  
End  
FS = File of Student
```

Var

```
F: FS
```

Operația de asociere:

Assign(<variabila fișier>, <numele fișierului>)

```
Assign(F, 'IE11.Dat')
```

Deschiderea fișierului

Operația de deschidere:

Open(<variabila fișier>, <regimul prelucrării>)

Var F1, F2: **FS**

Open(F1, Input)

Open(F2, Output)

Output – pentru
crearea fișierului

Input - pentru
exploatarea fișierului

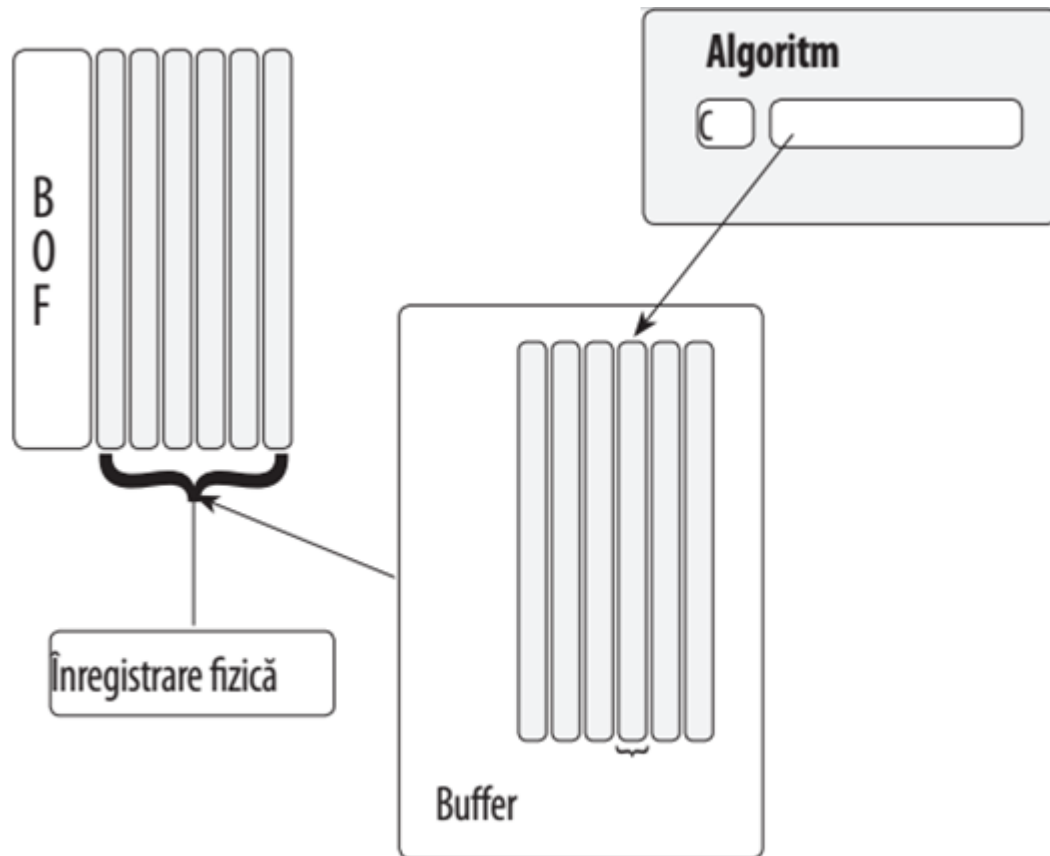
Deschiderea fișierului

Particularități:

- Numele fișierului este specificat doar în instrucțiunea `assign`, apelul la fișier are loc prin variabila de tip fișier
- Fișierul, care se deschide pentru citire, trebuie să **existe**
- Dacă fișierul, care se deschide pentru creare, există, atunci conținutul vechi este **șters**
- După terminarea execuției programului fișierele automat se închid
- După închiderea fișierului variabila de tip fișier putem folosi pentru lucrul cu alt fișier

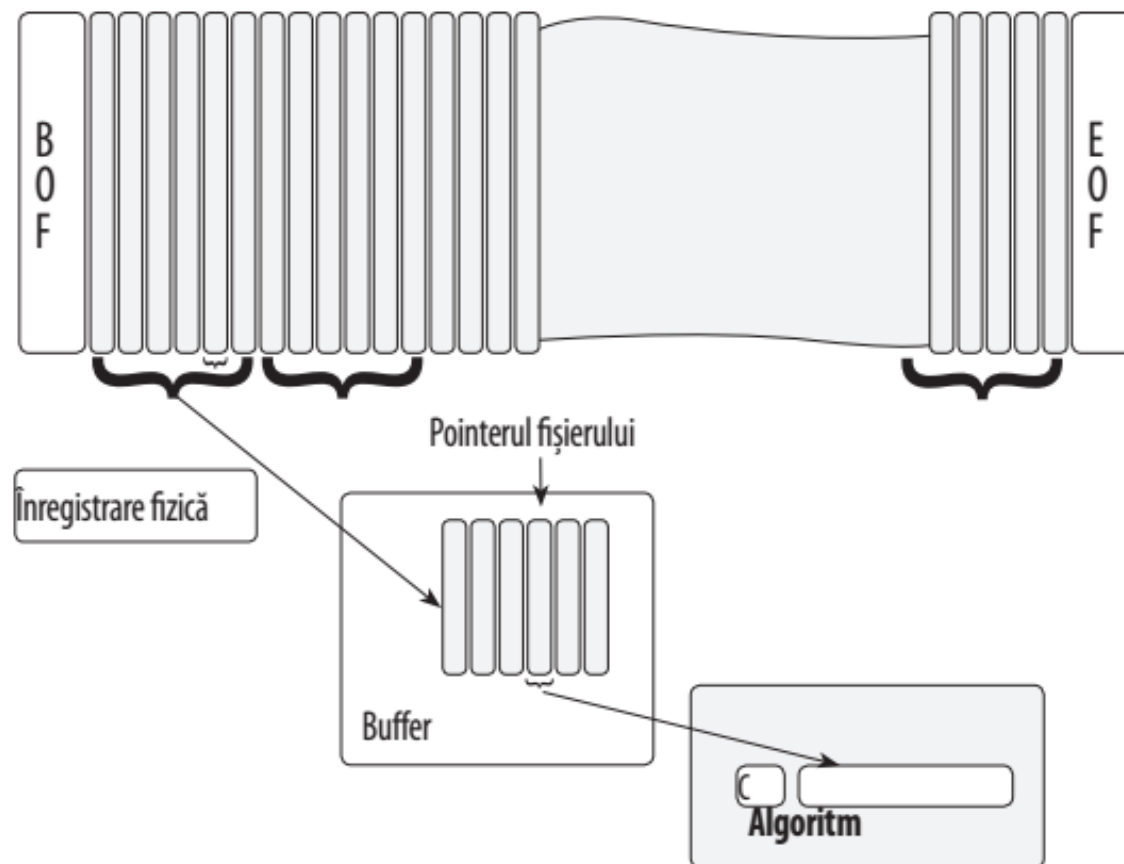
Scrierea în fișier

Operația de scriere:

WriteFile(<variabila fișier>, <variabila de tipul elementului fișierului>)

Citirea din fișier

Operația de citire:

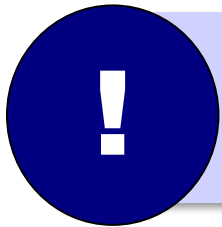
ReadFile(<variabila fișier>, <variabila de tipul elementului fișierului>)

Închiderea fișierului. Funcția EOF

Operația de închidere :

Close(<variabila fișier>)

Dacă fișierul este deschis în regim OUTPUT, atunci operația de închidere este obligatorie.

Determinarea marcajului EOF:

EOF(<variabila fișier>)

Schema generală de creare a fișierului

Type

TC = <tipul componentei fișierului>

Var

F: File of TC

C: TC

Begin

Assign(F, <numele fișierului>)

Open(F, Output)

For, While, Repeat

<formarea componentei C a fișierului F>

WriteFile(F, C)

End

Close(F)

End

Exemplu

Să se formeze fișierul cu numele 'Bp.dat' care va conține informații despre rezultatele studenților la disciplina Bazele programării. Introducerea datelor se termină când numele studentului va începe cu '0'.

Type

```
TC = Record
  Nume: String[20]
  Gr: String[4]
  D_n: Record
    Zi: 1..31
    L: 1..12
    An: Natural
  End
  Nota: 1..10
```

```
End
```


Exemplu

```
Var
  F: File of TC
  C: TC
Begin
  Assign(F, 'Bp.dat')
  Open(F, Output)
  ReadString(C.Nume)
  While C.Nume[1] <> '0' do
    ReadString(C.Gr)
    ReadNat(C.D_n.Zi)
    ReadNat(C.D_n.L)
    ReadNat(C.D_n.An)
    ReadNat(C.Nota)
    WriteFile(F, C)
    ReadString(C.Nume)
  End
  Close(F)
End
```

Formarea
componentei fișierului -
introducerea datelor
despre student

Schema generală de prelucrare a fișierului

Type

TC = <tipul componentei fișierului>

Var

F: File of TC

C: TC

Begin

Assign(F, <numele fișierului>)

Open(F, Input)

While Not Eof(F) do

    ReadFile(F, C)

    <prelucrarea componentei C>

End

Close(F)

End

Afișarea componentelor fișierului

```
Var
  F: File of TC
  C: TC
Begin
  Assign(F, 'Bp.dat')
  Open(F, Input)
  While Not EOF(F) do
    ReadFile(F, C)
    WriteString(C.Nume)
    WriteString(C.Grupa)
    WriteNat(C.D_n.Zi)
    WriteNat(C.D_n.L)
    WriteNat(C.D_n.An)
    WriteNat(C.Nota)
  End
  Close(F)
End
```

afișarea informațiilor din
componenta C (datele
despre student)

Afișarea componentelor fișierului care posedă o careva proprietate

Exemplu. Să se afișeze numele studenților care au ziua de naștere în luna iunie.

```
Var
    F: File of TC
    C: TC
Begin
    Assign(F, 'Bp.dat')
    Open(F, Input)
    While Not EOF(F) do
        ReadFile(F, C)
        If C.D_n.L = 6 then
            WriteString(C.Nume)
        End
    End
    Close(F)
End
```

Numărarea componentelor fișierului care posedă o careva proprietate

Exemplu. Să se determine câți studenți au note pozitive.

Var

F: File of TC

C: TC

Rez: Natural

Begin

Assign(F, 'Bp.dat')

Open(F, Input)

Rez := 0

While Not EOF(F) **do**

    ReadFile(F, C)

If C.Nota >= 5 **Then**

        Rez := Rez + 1

End

Close(F)

WriteNat(Rez)

End

Determinarea valorii minime a fișierului

Exemplu. Să se determine care este nota cea mai mică la examenul „Bazele programării”.

```
Var   F: File of TC
      C, Min: TC
Begin
  Assign(F, 'Bp.dat')
  Open(F, Input)
  If Not Eof(F) Then
    Readfile(F, Min)
    While Not Eof(F) do
      ReadFile(F, C)
      If C.Nota < Min.Nota Then Min:= C End
    End
    WriteNat(Min.Nota)
  Else
    WriteString('Fișierul este vid')
  End
  Close(F)
End
```

Determinarea valorii maxime a fișierului

Exemplu. Să se determine care este nota cea mai mare la examenul „Bazele programării”.

```
Var   F: File of TC
      C, Max: TC
Begin
  Assign(F, 'Bp.dat')
  Open(F, Input)
  If Not Eof(F) Then
    Readfile(F, Max)
    While Not Eof(F) do
      ReadFile(F, C)
      If C.Nota > Max.Nota Then      Max:= C      End
    End
    WriteNat (Max.Nota)
  Else
    WriteString('Fișierul este vid')
  End
  Close(F)
End
```

Determinarea existenței în fișier a elementelor care posedă o proprietate

Exemplu. Să se determine dacă există studenți care au note de 10.

```
Var   F: File of TC
      C: TC
      Exist: Boolean
Begin
  Assign(F, 'Bp.dat')
  Open(F, Input)
  Exist:= False
  While Not Eof(F) and (Not Exist) do
    ReadFile(F, C)
    If C.Nota = 10 Then      Exist:= True      End
  End
  If Exist Then WriteString('Există')
  Else WriteString('Nu există')
  End
  Close(F)
End
```


Exemplu

În fișierul input.dat sunt scrise numere (în coloană), numărul lor este necunoscut, dar nu poate depăși 100. Este necesar să le ordonăm în ordine crescătoare și rezultatul să fie scris în fișierul output.dat.

Rezolvare:

- 1. alocăm memorie pentru un vector din 100 elemente;**
- 2. scriem numerele citite din fișier în vector, iar numărul lor le păstrăm în variabila N;**
- 3. sortăm primele N elemente a vectorului;**
- 4. scriem rezultatul în fișierul output.dat.**

Exemplu. Citirea datelor din fișier

Variabile globale

```
Var A: array[1..100] of integer  
    F: file of Integer
```

Funcția: citirea vectorul, întoarce numărul de numere citite

```
Function ReadArray: integer
```

```
Var i: integer
```

```
Begin
```

```
    Assign(F, 'input.dat')
```

```
    Open(F, Input)
```

```
    i := 0
```

```
    While (not Eof(F)) and (i < 100) do
```

```
        i := i + 1
```

```
        ReadFile(F, A[i])
```

```
    end
```

```
    close(F)
```

```
    Return i
```

```
End
```

ciclul finisează, când este atins sfârșit de fișier sau au fost citite 100 numere

Exemplu

```
var A: array[1..100] of integer
    F: file of integer
    N, i: integer
```

```
function ReadArray: integer
    ...
end
```

Begin

```
N:= ReadArray
```

```
{ sortarea primelor N elemente a vectorului }
```

```
Assign(F, 'output.dat')
```

```
Open(F, Output)
```

```
For i:=1 to N step 1
```

```
    WriteFile(F, A[i])
```

```
end
```

```
close(F)
```

End

Scrierea vectorului sortat în
fișier

Exemplu. Biblioteca

Se consideră structura:

Număr inventar	Identificare carte				Nr. bucăți în inventar
	Autori	Titlu	Editură	An apariție	

- 1. Să se formeze fișierul cu numele 'Carte.dat' care va conține informații despre cărțile bibliotecii. Introducerea datelor se termină când numărul inventar va fi 0.*
- 2. Să se determine numărul de cărți apărute la Editura Academiei între 1980 și 1990.*
- 3. Să se determine cel mai frecvent an de apariție a volumelor din bibliotecă.*

Exemplu. Biblioteca

Type

TC = Record

Nr_inv: Natural

Carte: Record

    Autori: String[200]

    Titlu: String[50]

    Editura: String[20]

    An: Natural

End

Nr_bucati: Natural

End

Exemplu. Biblioteca

Var

F: File of TC

C: TC

k: Natural

Begin

Assign(F, 'Carte.dat')

Open(F, Output)

ReadNat(C.Nr_inv)

While C.Nr_inv <> 0 **do**

ReadString(C.Carte.Autori)

ReadString(C.Carte.Tutlu)

ReadString(C.Carte.Editura)

ReadNat(C.Carte.An)

ReadNat(C.Nr_bucati)

WriteFile(F, C)

ReadNat(C.Nr_inv)

End

Close(F)

Formarea
componentei fișierului
- introducerea datelor
despre carte

Exemplu. Biblioteca

```
Assign(F, 'Carte.dat')
Open(F, Input)
k:=0
While Not Eof(F) do
    ReadFile(F, C)
    If (C.Carte.Editura = 'Academia') and
        ((C.Carte.An >= 1980) and
        (C.Carte.An <= 1990)) then
        k:=k+1;
    End
End
WriteString('numarul de carti= ')
WriteNat(k)
Close(F)
End
```

Exemplu. Biblioteca

Var

Anii: array[1..2017] of Natural

I: Natural

Begin

Assign(F, 'Carte.dat')

Open(F, Input)

For I:=1 to 2017 step 1 Anii[I]:=0

While Not EOF(F) do

    ReadFile(F, C)

    Anii[C.Carte.An]:=Anii[C.Carte.An]+1

End

Close(F)

End

Exemplu. Biblioteca

```
An_max:=1
For I := 2 to 2017 step 1
    if Anii[An_max]<Anii[I] then
        An_max := I
    end
end
WriteString('cel mai frecvent an = ')
WriteNat(An_max)
End
```